

KONINKRIJK BELGIË

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES 34.919/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS 34.919/3

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 17 februari 2003 door de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot regeling van de samenstelling en de werking van de Federale commissie «Rechten van de Patiënt» ingesteld bij artikel 16 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt", heeft op 20 februari 2003 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, troisième chambre, saisi par le Ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, le 17 février 2003, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "régulant la composition et le fonctionnement de la Commission fédérale «Droits du patient» instituée par l'article 16 de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient", a donné le 20 février 2003 l'avis suivant :

1. Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

"door de omstandigheid dat de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt op 26 september 2002 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd;

Dat deze wet stelt dat bij het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu een Federale commissie «Rechten van de patiënt» wordt opgericht (artikel 16);

Dat deze Commissie enerzijds als taak heeft de patiëntenrechten op te volgen, te evalueren, de Minister daaromtrent te adviseren en de specifieke ombudsfuncties die zullen worden opgericht, te evalueren en eventuele klachten omtrent hun werking te behandelen;

Dat deze Commissie in het bijzonder advies dient te verstrekken over een aantal uitvoeringsbesluiten van de patiëntenrechtenwet (artikel 3 en artikel 17 waardoor artikel 17novies in de ziekenhuiswet wordt ingevoegd);

Dat bij deze Commissie daarnaast een ombudsdienst wordt opgericht die tot op het ogenblik dat specifieke ombudsfuncties zullen worden opgericht, patiëntenklachten zal behandelen;

Dat opdat deze Commissie en deze ombudsdienst de hen toevertrouwde taken zouden kunnen uitoefenen en opdat de patiëntenrechtenwet binnen de kortst mogelijke termijn zou kunnen worden uitgevoerd, het noodzakelijk is dat bij koninklijk besluit nadere regelen worden bepaald inzake de samenstelling en werking van de Commissie;

Dat het dan ook dringend geboden is dat overgegaan wordt tot het bepalen van deze nadere regelen zodat de Commissie van bij het begin van het van kracht zijn van de patiëntenrechten haar taken kan waarnemen :

Dat dit des te meer het geval is voor de ombudsdienst gelet op het feit dat er op heden bij wet nog geen regels zijn vastgelegd omtrent specifieke ombudsfuncties waarbij patiënten terecht kunnen met hun klachten omtrent schendingen van de patiëntenrechten".

*

* *

.../...

2. Gelet op de korte termijn die hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, heeft de Raad van State zich moeten beperken tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

3. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit regelt vooreerst de samenstelling en de werking van de Federale commissie "Rechten van de patiënt" (artikelen 1 tot 6).

Het ontwerp bevat vervolgens een aantal voorschriften die betrekking hebben op de ombudsdienst die wordt ingesteld bij de voornoemde commissie, alsmede op de wijze waarop de ombudspersonen hun bemiddelingstaak vervullen (artikelen 7 tot 14).

4. De artikelen 1 tot 6 van het ontwerp vinden rechtsgrond in artikel 16, § 4, eerste volzin, van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt. Luidens die wetsbepaling bepaalt de Koning nadere regelen inzake de samenstelling en de werking van de Federale commissie "Rechten van de patiënt".

De artikelen 7 tot 14 van het ontwerp kunnen geacht worden een rechtsgrond te vinden in artikel 16, § 3, van de voornoemde wet, in combinatie met de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning. De genoemde wetsbepaling richt bij de voornoemde commissie een ombudsdienst op.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef

5. In het lid van de aanhef waarin verwezen wordt naar het advies van de Raad van State, kan het nummer (34.919/3) van het voorliggende advies worden vermeld.

Artikel 2

6. In paragraaf 1 dienen de woorden "en zijn plaatsvervanger" te worden geschrapt. Uit artikel 1, § 1, van het ontwerp moet immers worden afgeleid dat voor ieder van de leden, de voorzitter inclusief, voorzien wordt in een plaatsvervanger. Het is dus overbodig dit nogmaals te herhalen bij de samenstelling van het bureau van de commissie.

7. Paragraaf 3 dient eveneens te worden weggelaten, omdat de ontworpen bepaling een overbodige herhaling vormt van artikel 16, § 5, van de voornoemde wet van 22 augustus 2002.

Artikel 6

8. Het tweede lid van dit artikel dient vervolledigd te worden met de vermelding van de concrete rangen, waarnaar men wil verwijzen. Enkel in de Franse tekst wordt een rang vermeld, maar dan slechts voor de leden, niet voor de voorzitter.

Artikel 8

9. In de Nederlandse tekst van paragraaf 1, 3°, van dit artikel wordt bepaald dat de ombudspersonen dienen te beschikken over een voldoende kennis van "de

.../...

Belgische landstalen". In de Franse tekst wordt gewag gemaakt van "(les) deux langues officielles en Belgique".

De twee teksten dienen op elkaar afgestemd te worden.

Artikel 14

10. Artikel 14, § 1, eerste lid, luidt als volgt :

"Jaarlijks wordt door de ombudsdienst een verslag opgesteld met een overzicht van het aantal ontvangen, doorverwezen en zelf behandelde klachten. Voor wat betreft deze laatste vermeldt het verslag ook het voorwerp ervan en het resultaat van het optreden tijdens het voorbije kalenderjaar".

Het bedoelde verslag zou aldus medische persoonsgegevens kunnen bevatten.

Opdat het ontworpen voorschrift niet in strijd zou zijn met de beginselen vervat in de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, moeten de in voornoemd verslag op te nemen gegevens werkelijk "anoniem" zijn, dit wil zeggen geen betrekking hebben op een persoon "die is of kan worden geïdentificeerd". Het verdient aanbeveling om zulks in de tekst van het ontwerp te preciseren.

1. Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée

"door de omstandigheid dat de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt op 26 september 2002 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd;

Dat deze wet stelt dat bij het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu een Federale commissie «Rechten van de patiënt» wordt opgericht (artikel 16);

Dat deze Commissie enerzijds als taak heeft de patiëntenrechten op te volgen, te evalueren, de Minister daaromtrent te adviseren en de specifieke ombudsfuncties die zullen worden opgericht, te evalueren en eventuele klachten omtrent hun werking te behandelen;

Dat deze Commissie in het bijzonder advies dient te verstrekken over een aantal uitvoeringsbesluiten van de patiëntenrechtenwet (artikel 3 en artikel 17 waardoor artikel 17novies in de ziekenhuiswet wordt ingevoegd);

Dat bij deze Commissie daarnaast een ombudsdienst wordt opgericht die tot op het ogenblik dat specifieke ombudsfuncties zullen worden opgericht, patiëntenklachten zal behandelen;

Dat opdat deze Commissie en deze ombudsdienst de hen toevertrouwde taken zouden kunnen uitoefenen en opdat de patiëntenrechtenwet binnen de kortst mogelijke termijn zou kunnen worden uitgevoerd, het noodzakelijk is dat bij koninklijk besluit nadere regelen worden bepaald inzake de samenstelling en werking van de Commissie;

Dat het dan ook dringend geboden is dat overgegaan wordt tot het bepalen van deze nadere regelen zodat de Commissie van bij het begin van het van kracht zijn van de patiëntenrechten haar taken kan waarnemen :

Dat dit des te meer het geval is voor de ombudsdienst gelet op het feit dat er op heden bij wet nog geen regels zijn vastgelegd omtrent specifieke ombudsfuncties waarbij patiënten terecht kunnen met hun klachten omtrent schendingen van de patiëntenrechten".

*

* *

.../...

2. Eu égard au bref délai qui lui est imparti pour rendre son avis, le Conseil d'Etat a dû se limiter à formuler les observations suivantes.

*
* *

PORTEE ET FONDEMENT LEGAL DU PROJET

3. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis règle tout d'abord la composition et le fonctionnement de la Commission fédérale "Droits du patient" (articles 1er à 6).

Le projet comporte ensuite un certain nombre de prescriptions concernant le service de médiation instauré auprès de la commission précitée ainsi que la manière dont les médiateurs accomplissent leur mission de médiation (articles 7 à 14).

4. Les articles 1er à 6 du projet trouvent leur fondement légal dans l'article 16, § 4, première phrase, de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient. Selon cette disposition législative, le Roi précise les règles concernant la composition et le fonctionnement de la Commission fédérale "Droits du patient".

On peut considérer que les articles 7 à 14 du projet trouvent un fondement légal dans l'article 16, § 3, de la loi précitée, combiné avec le pouvoir général d'exécution du Roi. Cette disposition légale crée un service de médiation auprès de la commission précitée.

OBSERVATIONS PARTICULIERES

Préambule

5. Le numéro du présent avis (34.919/3) pourrait être mentionné dans l'alinéa du préambule qui fait référence à l'avis du Conseil d'Etat.

.../...

Article 2

6. Au paragraphe 1er, on supprimera les mots "et de son suppléant". En effet, l'obligation de prévoir un suppléant pour chacun des membres, y compris pour le président, résulte de l'article 1er, § 1er, du projet. Il est dès lors superflu de le répéter en ce qui concerne la composition du bureau de la commission.

7. Le paragraphe 3 sera également omis dès lors que la disposition en projet fait double emploi avec l'article 16, § 5, de la loi précitée du 22 août 2002.

Article 6

8. On complétera l'alinéa 2 de cet article par la mention des rangs concrets auxquels on veut faire référence. Seul le texte français mentionne un rang, mais uniquement pour les membres, pas pour le président.

Article 8

9. Le texte néerlandais du paragraphe 1er, 3°, de cet article, dispose que les médiateurs doivent disposer d'une connaissance suffisante "van de Belgische landstalen" alors que le texte français fait mention des "deux langues officielles en Belgique".

Il y a lieu d'harmoniser les deux textes.

Article 14

10. L'article 14, § 1er, alinéa 1er, s'énonce comme suit :

"Chaque année, le service de médiation rédige un rapport avec un relevé du nombre de plaintes reçues, renvoyées et traitées par lui-même. En ce qui concerne ces dernières, le rapport mentionne également l'objet et le résultat de son action pendant l'année civile écoulée".

Ce rapport pourrait donc comporter des données médicales personnelles.

Afin que la règle en projet ne soit pas contraire aux principes consacrés par la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, les données qui figureront dans le rapport susmentionné devront réellement être "anonymes", à savoir qu'elles ne pourront pas concerner une personne "identifiée ou identifiable". Il est recommandé de le préciser dans le texte du projet.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren
Messieurs

W. DEROOVER,

eerste voorzitter,
premier président,

D. ALBRECHT,
P. LEMMENS,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

Mevrouw
Madame

A.-M. GOOSSENS,

toegevoegd griffier,
greffier assumé.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. D. ALBRECHT.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. D. ALBRECHT.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. G. DE BLEECKERE, referendaris.

Le rapport a été présenté par M. J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. G. DE BLEECKERE, référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER - LE
PREMIER PRÉSIDENT,

A.-M. GOOSSENS

W. DEROOVER